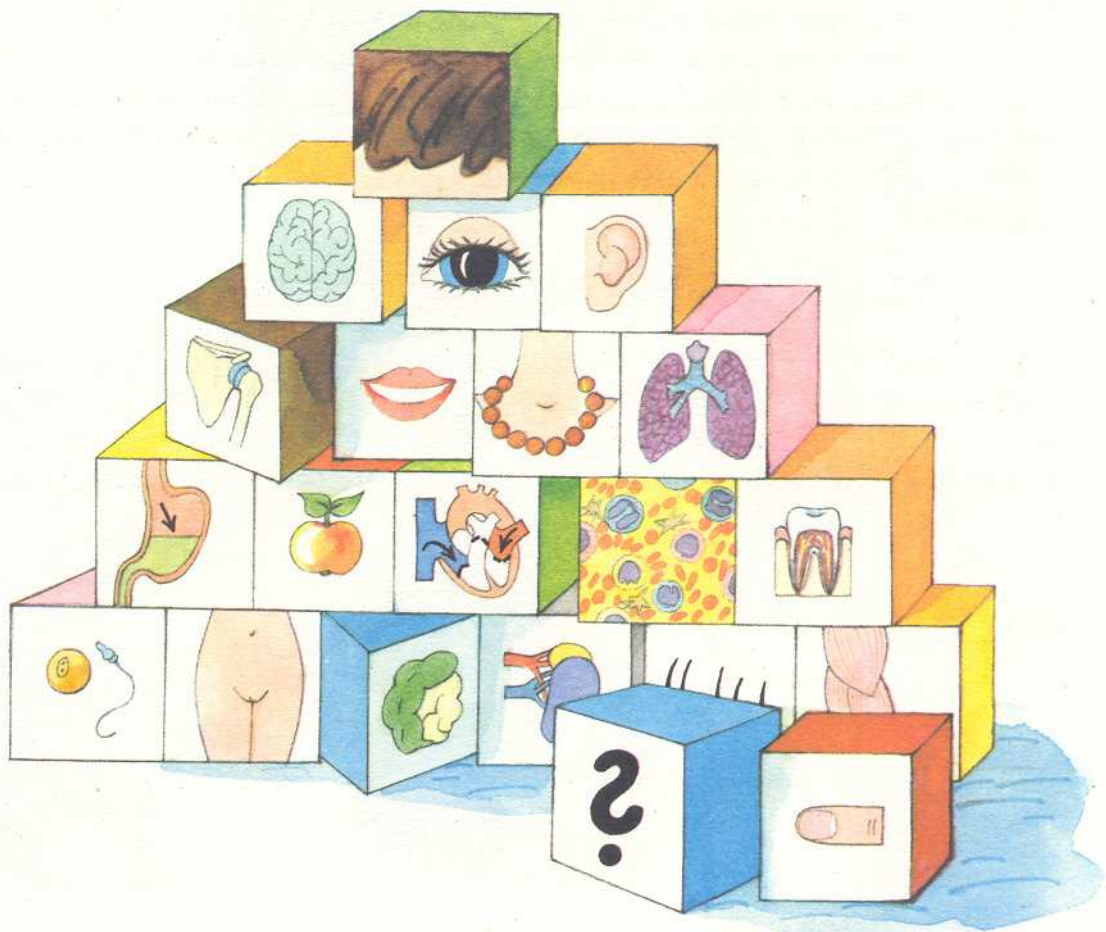

Projekt k výchově ke zdraví

Je naše tělo skládanka?

Markéta Kovandová, Eva Kousalová
Učitelství pro 1. stupeň ZŠ, forma prezenční
Ročník 5., semestr 9.
Studijní skupina: C
Datum: 20.1. 2007

I. Základní informace o projektu

1. Název: *Je naše tělo skládanka?*

- učivo : Opěrná soustava člověka
- ročník: 5. ročník ZŠ

2. Typ projektu: Krátkodobý (4 lekce) - možnost vyústění do dlouhodobého (např. projekty pro další soustavy orgánů)

Mezipředmětové vztahy: přírodověda, vlastivěda, český jazyk a slohové vyučování, literární výchova, tělesná výchova, výtvarná výchova

3. Smysl projektu:

- Žáci se učí vzájemné toleranci a spolupráci.
- Rozvíjí se schopnost převzít odpovědnost za sebe i za kolektiv.
- Vzájemné naslouchání a respektování práce a snahy druhých lidí.
- Učí se rychlému rozhodování, kolektivní souhře, akceptování přidělené role a plnění její funkce.
- Seznámí se s metodou myšlenkových asociací a uplatní ji v činnosti (brainstorming).
- Rozvíjí se schopnost vystoupit bez ostychu před ostatními.
- Žáci si vyzkouší roli vyučujícího - předvedou stručný výklad nového učiva ostatním
- Zdokonalí si schopnost vyhledávat v textu podstatné a užitečné informace.
- Rozvíjí se slovní zásoba a schopnost definovat základní charakteristiky pojmu.
- Upevnění znalostí o opěrné soustavě člověka a získání nových souvislostí mezi pojmy z této oblasti

4. Výstup: Prezentace a výklad s předlohou vlastnoručně vyprodukovaného učebního materiálu k zadanému tématu

5. Formulace cílů:

A) KOGNITIVNÍ:

- Žák formuluje vlastními slovy základní poznatky o kosterní soustavě člověka.
- Žák odpoví správně na stěžejní otázky kontrolující porozumění daného tématu.

B) AFEKTIVNÍ:

- Žák zhodnotí provedenou práci, ocení slovně nebo gesty práci ostatních.
- Žák si vyzkouší a ohodnotí způsoby neverbální komunikace.

C) PSYCHOMOTORICKÉ:

- Žák znázorní graficky výsledky své práce s určitou dávkou estetiky a smyslem pro přehlednost (barevné označování, podtrhávání, kroužkování, ...)
- Žák vyjádří svými pohyby změnu tempa a reaguje podle pokynu jiné osoby

D) SOCIÁLNÍ:

- Žák se podílí na rozdělování rolí ve skupině (debatuje s ostatními, projevuje souhlas/nesouhlas)
- Žák plní funkci přidělené role bez závažných problémů (kladení odporu, agresivita, přílišná dominance, nadřazování, neochota)
- Žák organizuje skupinovou práci tak, že skupina funguje bez větších potíží (hádky, přemíra hlasitých a rušných projevů, neschopnost domluvy)
- Žák i přes možné problémy zodpovědně přistupuje k práci celé skupiny (snaha o dohodu, najít společné řešení, tolerance)

6. Předpokládané činnosti:

- Rozhovor, diskuse, myšlenková mapa.
- Týmová práce - skupinové úkoly.
- Práce s literaturou a jinými zdroji (vyhledávání, shromažďování, záznam...)
- Psychomotorická hra k usnadnění rozdělování rolí ve skupině.
- Několik kompenzačních cvičení v tělovýchovné chvíli.
- Prezentace skupinových projektů
- Hodnocení a reflexe práce a dojmů

7. Organizace: Frontální forma, skupinová i samostatná práce, diferencovaná výuka

8. Předpokládané metody práce:

I. Metody slovní

Dialogická metoda – rozhovor, diskuse

Brainstorming

Práce s učebnicí, knihou, učebním textem, obrazovým materiálem

Výklad, prezentace

II. metody názorně-demonstrační

Demonstrace předmětů, předvádění jevů

III. Metody praktické

Nácvik psychomotorických a pohybových dovedností (souhra vlastního těla s pohybem a rytmem celé skupiny), nácvik dovedností vymodelovat předmět podle předlohy

IV. Metody aktivizující

Projektová metoda

Didaktická hra

Metoda kooperativního učení

9. Předpokládané pomůcky:

- plakát lidského těla rozstříhaný na čtverce (počet čtverců = počet dětí, stavební kostky polepené na jedné straně částmi obrázků (opět podle počtu dětí), lístečky s otázkami (počet lístečků = počet dětí, kartičky s pojmy pro didaktickou hru „kufř“
- balicí papír, fixy, pastelky, nůžky, lepidlo, plastelína, hrnčířská hlína
- učebnice a knihy (zaměřené k tématům „výchova ke zdraví“ a „lidské tělo“ - Co ještě nevím - Bardeauová Ch., Finifterová G., různé učebnice přírodovědy, encyklopedie
- názorné učební pomůcky (lebka, kostra člověka)
- obrázky, časopisy, 4 lístky s otázkami (pro každou skupinu 3 otázky - viz lekce 3. a 4.)
- okopírovaný materiál pro téma každé skupiny (viz příloha),
- 20% roztok chloridu železitého, roztok ferokyanidu draselného, bílé čtvrtky formátu A4 sborník cvičení pro prevenci a odstraňování vady plochým nohou u dětí (viz 2. lekce)
- 2 lavičky, 4 žíněnky, CD- přehrávač, CD nahrávky (libovolná hudba)

10. Způsob prezentace projektu:

Prezentování projektů jednotlivých skupin před diváky (= ostatní spolužáci)

11. Způsob hodnocení:

Slovní hodnocení učitelem a žáky.

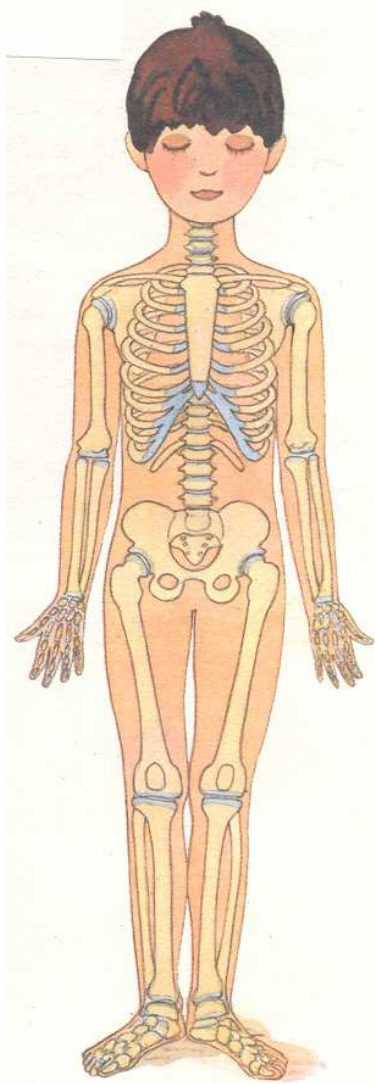
II. Návrh projektu

1. lekce

1) Organizační pokyny

- seznámení s podstatou projektové výuky, stanovení základních pravidel při práci (zatím však dětem není prozrazeno téma projektového dne)
- základní informace o skupinové práci a o výstupu celého projektu (prezentace)

- 2) Motivace ► **vytvoření plakátu lidského těla** - na tabuli je narýsovaná čtvercová síť s počtem čtverců shodným s počtem žáků. Na každém čtverci je magnetem připevněn čtverec vystřížený z papíru, na kterém je číslo. Každý žák dostane na kartičce číslo a 1 lehkou až středně těžkou otázku (např. Kolik může mít dospělý člověk maximálně zubů? Z čeho se skládá páteř člověka? Proč je mléko zdravé?) Jakmile někdo správně odpoví na otázku, jde k tabuli otočit papírový čtverec s číslem jeho otázky. Pokud někdo nezná odpověď, mohou odpovídat ostatní. Jakmile jsou otočeny všechny čtverce, vznikne rozstříhaný plakát, který zobrazuje lidské tělo. (Tento plakát bude sloužit jako předloha během celého projektu a také bude moci být využit žáky, kteří budou v průběhu se svou prací hotovy dříve než ostatní. Tito žáci mohou například postupně přelepovat všechny čtverce na balicí papír a vyrobit pro třídu hotový plakát.)

3) Hlavní část

- ▶ **Brainstorming** - spontánní asociace - během několika málo minut děti vymýšlejí veškerá slova, která je napadají při pohledu na plakát, učitel všechna slova zapisuje na tabuli (člověk, chlapec, dítě, kostra, kosti, kostlivec, žebra, klouby, páteř, obratle, končetiny, hlava, krk, kolena, ramena, chodidla, dlaně, trup, oči, řasy, uši, ústa, nos, vlasy, obličej, kůže ...)
- ▶ **Společné vyvození tématu** - děti hádají, jaké téma nejspíš bude provázet celý projekt
- ▶ **Rozdělení do skupin** - po třídě jsou na nejrůznějších místech schovány stavebnicové kostky. Na jedné straně každé kostky je číslo a nálepka s neúplným obrázkem. Úkolem každého je jednu kostku najít a v tichosti vyhledat všechny žáky, kteří našli kostku se stejným číslem. Tímto vzniknou 4 týmy. Každý tým si nejprve najde své pracoviště na libovolném místě ve třídě tak, aby si jednotlivé skupiny při další práci nepřekážely. Prvním úkolem každého týmu je sestavit z kostek skládku tak, aby z jednotlivých částí vznikl 1 zřetelný obrázek. (Na kostky je možné použít libovolné rozstříhané obrázky, nejlépe související s lidským tělem.)
- ▶ **Rozdělování rolí ve skupině**
Hra na vlak (*vhodné je využít prostor tělocvičny*)
Každý tým bude představovat vlak s jednou lokomotivou a několika vagony (podle počtu dětí, 1 vagon = 1 žák). Dříve, než žáci začnou určovat, kdo bude lokomotiva, seznámíme všechny s pravidly hry: V prostoru tělocvičny vznikla 4 nádraží (4 žiněnky). Úkolem každého vláčku je dostat se z jednoho nádraží do jiného (které určí učitel). Učitel rozmístí kdekoli po trase 2-3 lavičky (= železniční přejezdy), kde vlaky musí zpomalit, zahoukat.... Podmínkou ovšem je, že žák představující lokomotivu musí mít zavázané oči. Jako jediný má volné ruce a proto jimi může napodobovat pohyb kol vlaku. Vagon, který je zapojen hned za lokomotivou, ho smí neverbálně navigovat (necháme děti, aby si samy rozdělily role i styl komunikace pro navigaci „doleva, doprava, zpomalit, zrychlit, zastavit...“) Poslední vagon bude zvukově vyjadřovat jízdu vláčku (tdm-tdm-tdm-tdm - jako když vlak jede přes pražce - zpomaluje a zrychluje podle tempa celého vláčku. Ostatní žáci představují cestující, kteří pozorují a vnímají jízdu svého vlaku a celkovou souhru všech jeho vagonů. Po úspěšném příjezdu do stanice necháme děti, aby sdělily své pocity a spokojenost s rozdělenými rolmi, popřípadě jim dáme možnost, aby si role přerozdělily. Cestující sdělují své reflexe. Cílem je, aby každý tým našel pro svůj vlak a jeho plynulou jízdu co nejvhodnější sestavu.

4) Závěrečná část

▶ **Diskuse ve skupině**

Žáci se po této hře musí během několika minut dohodnout, kdo bude v jejich týmu představovat **organizátora** (např. nejlepší navigátor vlaku), **komentátora** (buď poslední vagon nebo jeden z cestujících), **prezentátora** (lokomotiva) a **dokumentaristu** (pokud je jich ve skupině více, mohou se rozdělit např. na zapisovatele a inspektora apod...)